

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/371958942>

Kleinbedrijf Index Fysiotherapie Q4 2022, Te hoge werkdruk, te weinig innovatie en scherpe tweedeling in de fysiotherapie, SKF/HU i.s.m. KNGF/WVF/IPF

Technical Report · July 2023

DOI: 10.13140/RG.2.2.16534.93762

CITATIONS

0

READS

18

2 authors:

Rutger Ijntema

Hogeschool Utrecht

11 PUBLICATIONS 225 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Lex Van Teeffelen

University of Applied Sciences Utrecht

117 PUBLICATIONS 239 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

SME Business Transfers [View project](#)

Living Labs: Zij-instromers verbinden aan agrarische bedrijven zonder opvolger [View project](#)

Kleinbedrijf Index Fysiotherapie Q4 2022

1e editie, juni 2023

Samenvatting

Te hoge werkdruk, te weinig innovatie en scherpe tweedeling in de fysiotherapie.

In de KBIF is er een vergelijking gemaakt tussen praktijk eigenaren waarbij meerdere fysiotherapeuten actief zijn en mkb-ondernemers met personeel. Er kunnen vanuit dit onderzoek geen uitspraken worden gedaan over de éénpitters onder de fysiotherapie praktijken.

Opvallend is dat fysiotherapie praktijk eigenaren in onze steekproef ouder zijn dan ondernemers in andere mkb sectoren. Maar liefst 40% is tussen de 65 en 70 jaar tegen 21% in het mkb. Het is te verwachten dat bij deze eigenaren de complexe problematiek rond bedrijfsopvolging speelt.

In eerste instantie lijkt het veel beter te gaan met fysiotherapie praktijken dan met ondernemers in het mkb. Omzetten en ondernemerslonen liggen aanmerkelijk hoger. Daarbij keert twee derde van de fysiotherapie ondernemers zichzelf een bovenmodaal ondernemersloon uit (meer dan 3350 euro). In het mkb is dit een derde van de ondernemers. En de solvabiliteit is op een beter niveau. Dat is niet heel verrassend, want het opleidingsniveau van fysiotherapeuten is flink hoger dan van de andere mkb-sectoren.

De ondernemerslonen van beide groepen zijn nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van pré-corona (2019). Ten opzichte van pré-corona (2019) laten de omzetten van de fysiotherapie sector herstel zien. Het mkb groeit echter aanzienlijk sneller. De overgrote meerderheid van de praktijken kunnen hun rekeningen op tijd betalen en de verwachting is dat dit zo blijft.

Er zit een flinke schaduwzijde aan de mooie omzetten en ondernemerslonen. Binnen de fysiotherapie meten wij dat 87% van de omzet voortkomt uit zorgverzekeringscontracten. De sector heeft zich hiermee veel te afhankelijk gemaakt van vergoedingen van verzekeraars. De helft van de fysio-sector kent een nettomarge lager of gelijk aan 10% voor ondernemersloon, vergelijkbaar met ander mkb-sectoren. Meer dan de helft heeft een te lage solvabiliteit. De sector lijkt daarmee op een kantelpunt te zijn aanbeland. Grofweg de helft van de praktijken – waarin meerdere fysiotherapeuten actief zijn - kunnen niet vanuit eigen financiële middelen vernieuwen. De marges en het eigen vermogen zijn daarvoor te laag.

Hoewel de fysio sector er gemiddeld beter lijkt voor te staan, investeren eigenaren in onze steekproef significant minder in hun bedrijfsvoering dan andere mkb-sectoren. Meer dan de helft van de fysiotherapiepraktijken investeert minder dan 5% in innovatie. De verwachting dat men de komende tijd meer gaat investeren is laag net als in het mkb. Het lijkt er op dat een ondernemende houding om aanvullende en nieuwe diensten te ontwikkelen – buiten het verzekeringsstelsel om – bij veel praktijk eigenaren ontbreekt.

Daarbij is de werkdruk binnen onze steekproef buitensporig hoog. Dit is mede te verklaren vanuit versturende factoren zoals hoge energierekeningen, het hoge ziekteverzuim en personeelstekorten. Men verwacht een afname van werkgelegenheid, wat niet het geval is in andere mkb sectoren. Dat alles resulteert in veel hogere stressscores (65 op 100) dan in het mkb (51 op 100). 40% van de sector geeft een score aan (hoger dan 76) die geassocieerd wordt met een burn-out, tegen 21% bij mkb-sectoren. De hoge stressscores kunnen er tevens op duiden dat men een steeds meer verrichtingen moet behalen om de marges en het ondernemersloon op een vergelijkbaar peil te houden.

Aanbevelingen

- De fysiotherapie sector zal meer ruimte moeten gaan maken voor innovatie en niet-verzekerde diensten. Men heeft zich te afhankelijk gemaakt van zorgverzekeraars. Dat leidt bij de helft van praktijken tot ongezonde nettomarges en solvabiliteit. Dat een aanzienlijk deel van de fysiotherapiepraktijk eigenaren aan overdracht van hun praktijk toe zijn, maakt deze uitdaging des te groter.
- De andere helft van de praktijken met een nettomarge boven de 10% en sterke solvabiliteit hebben meer financiële slagkracht om te innoveren. Investeren in nieuwe (digitale) diensten of samenwerking zal op de korte termijn wel ten koste gaan van de hoogte van de ondernemersbeloning of de solvabiliteit. De kost gaat immers voor de baat uit.
- Het aantrekken en vooral vasthouden of delen van personeel kan de druk op de fysiotherapie sector verlagen. Veel praktijken hebben hetzelfde personeelsprobleem. Een gezamenlijke (regionale of nationale) aanpak lijkt raadzaam, waarbij het aantrekkelijk houden van het vak - inclusief beloning - de uitstroom zou kunnen beperken.
- Bij 40% van de fysiotherapiepraktijkeigenaren is de werkstress zodanig hoog dat zij mogelijk aan ernstige burn-out klachten leiden, zoals constante vermoeidheid en slaapproblemen. Gezien de grote groep eigenaren met een leeftijd tussen de 65 – 70 jaar, kan er – naast het hoge ziekteverzuim en personeelsgebrek - sprake zijn van extra spanningen rond bedrijfsopvolgingsproblematiek. Nader onderzoek naar de bronnen van de hoge stress is raadzaam.

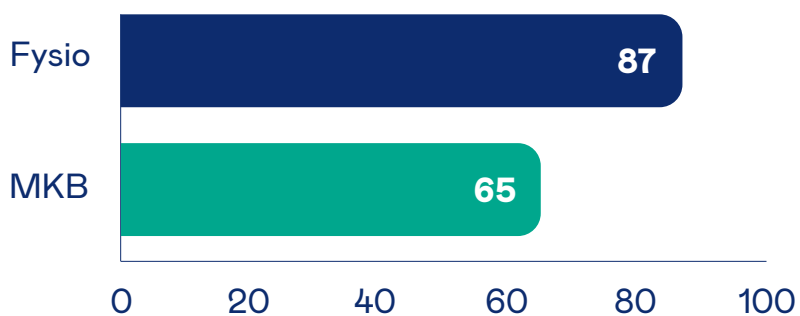
Omzet index

Qua omzet zijn er significant en grote verschillen tussen de fysiotherapie sector en andere sectoren.

De omzet boven de 5000 euro per maand is in de fysiotherapie sector (87%) significant hoger dan in de andere sectoren (65%).

Bij de meerderheid van de fysiotherapeuten is de omzet niet veranderd ten opzichte van 2019 (pre-corona). In absolute zin is er vooruitgang bij 28% binnen de fysiotherapie. Dat is significant lager dan bij andere mkb-sectoren, waar dit 57% is.

De omzet van fysiotherapeuten (87%) komt hoofdzakelijk voort uit contracten met zorgverzekeraars. 39% voldoet daarbij aan de hoogste eisen van een zorgverzekeraar.

Definitie: De omzetindex meet het percentage ondernemers met een omzet boven 5000 euro p.m.

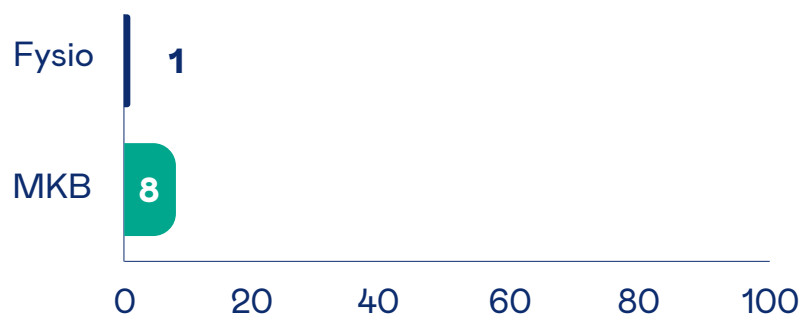

Ondernemers- vertrouwen

In de fysiotherapie sector is het ondernemersvertrouwen laag (+1).

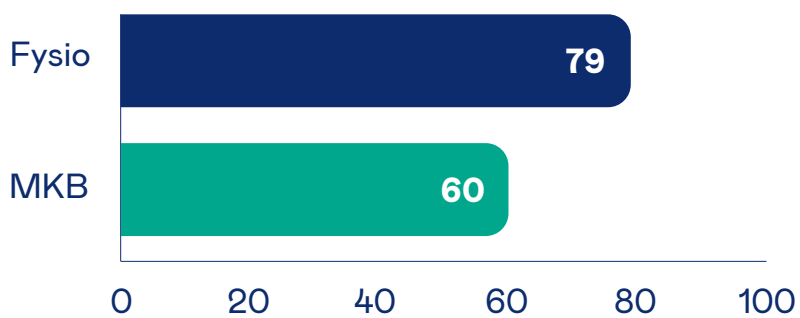
Hetzelfde beeld geldt voor de andere mkb-sectoren maar is iets positiever (+8).

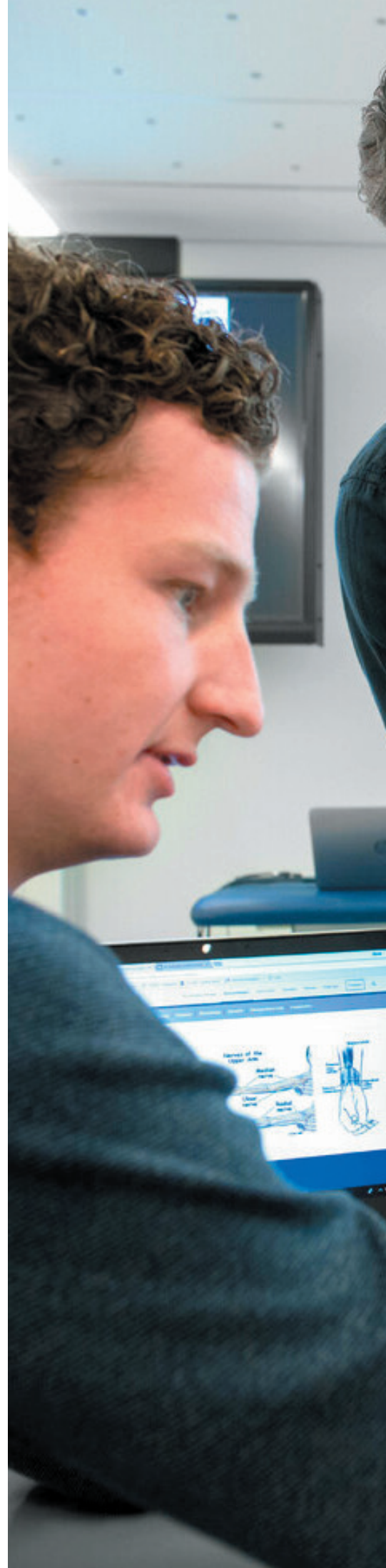
Definitie: Bij het ondernemersvertrouwen wordt gemeten of men meer of minder omzet verwacht in het volgende kwartaal.

Betalingsindex

Significant meer fysiotherapeuten (79%) kunnen hun rekening op tijd betalen dan andere mkb-sectoren (60%).

Definitie: Hierbij wordt gekeken naar hoeveel procent van de ondernemers tijdig hun rekeningen voldoen (30 dagen).

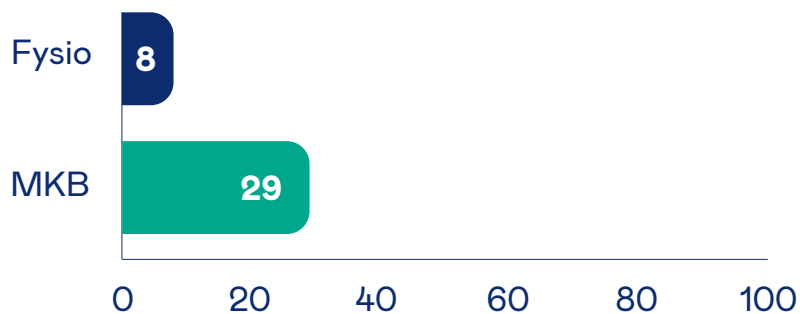

Betalingsverwachting

De meeste fysiotherapie ondernemers waren afgelopen halfjaar in staat hun rekeningen te betalen (zie betalingsindex).

Het volgende halfjaar verwachten de meeste fysiotherapiepraktijken eenzelfde beeld (78%). Ondernemers uit andere mkb-sectoren (29%) verwachten een significant hogere stijging van het op tijd betalen van hun rekeningen in vergelijking tot de fysiotherapie sector (8%).

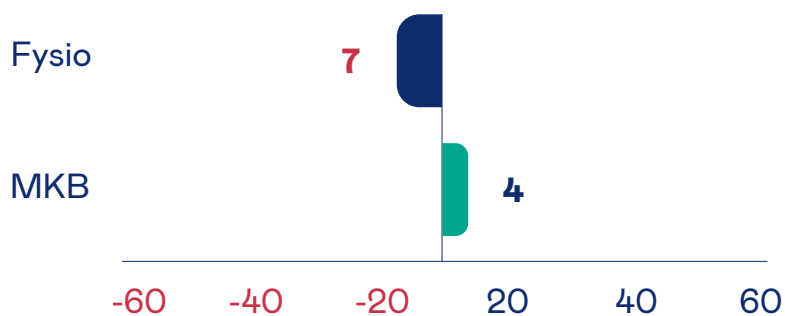

Definitie: Hoeveel procent van de ondernemers verwacht het volgende kwartaal tijdig hun rekeningen te betalen.

Werkgelegenheids- toename

Er zijn significante verschillen tussen de fysiotherapie sector en andere sectoren voor wat betreft de werkgelegenheid.

Binnen de fysiotherapie wordt een afname verwacht (-7) ten opzichte van een geringe toename bij de andere mkb-sectoren (+4).

Definitie: Is er sprake van een stijging of een daling van de werkgelegenheid.

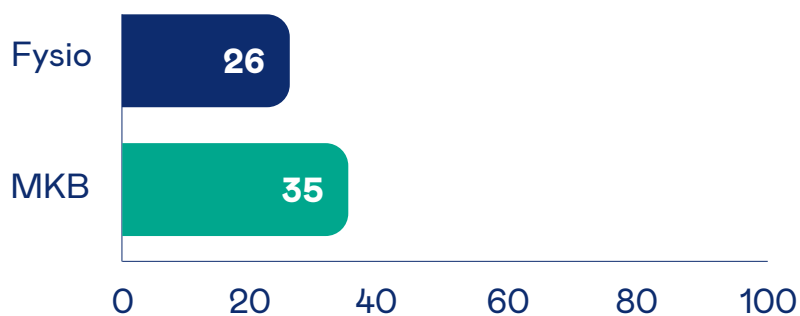

Innovatiequote

Er is een significant verschil in de innovatiequote tussen de fysio-sector (26%) en de andere mkb-sectoren (35%). Er wordt door fysiotherapiepraktijken minder geïnvesteerd in verbeteringen en vernieuwingen.

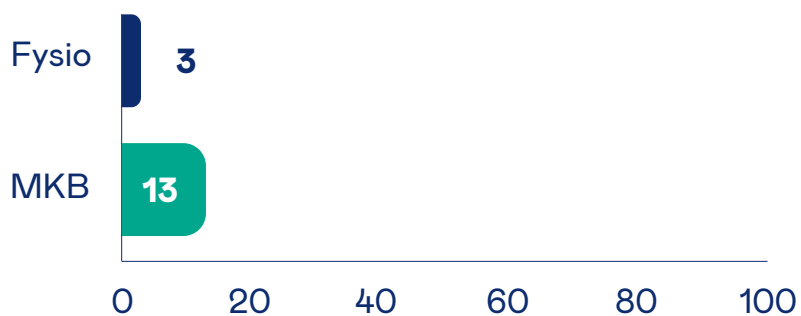
51% van de fysiotherapie sector investeert minder dan 5% in innovatie ten opzichte van 41% in het mkb.

Definitie: Hierbij wordt gekeken naar hoeveel procent van de ondernemers meer dan 10% van de omzet investeert.

Top innovatie quote

3% van de fysiotherapie ondernemers investeert meer dan 25% van de omzet. In vergelijking met de andere mkb-ondernemers (13%) is dat significant lager.

Definitie: Hierbij wordt gekeken naar hoeveel procent van de ondernemers meer dan 25% van de omzet investeert.

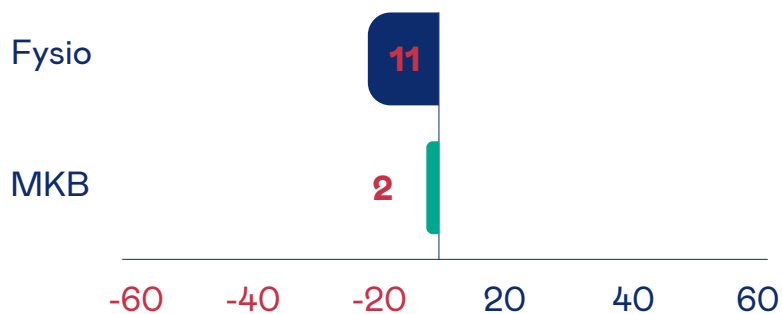

Innovatieverwachting

Er zijn geen significante verschillen gevonden tussen de fysiotherapie sector en andere sectoren.

De index is -11 binnen de fysiotherapie tegen -2 bij overige sectoren. Ongeveer een derde van beide groepen zal minder gaan investeren in het volgende kwartaal.

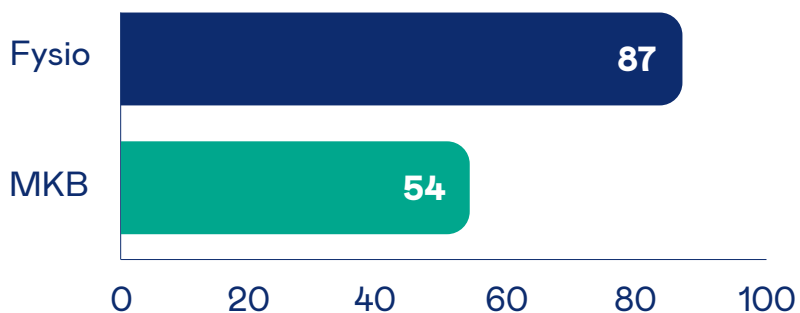
Definitie: Gaat men meer of minder investeren in het volgende kwartaal.

Ondernemersloon

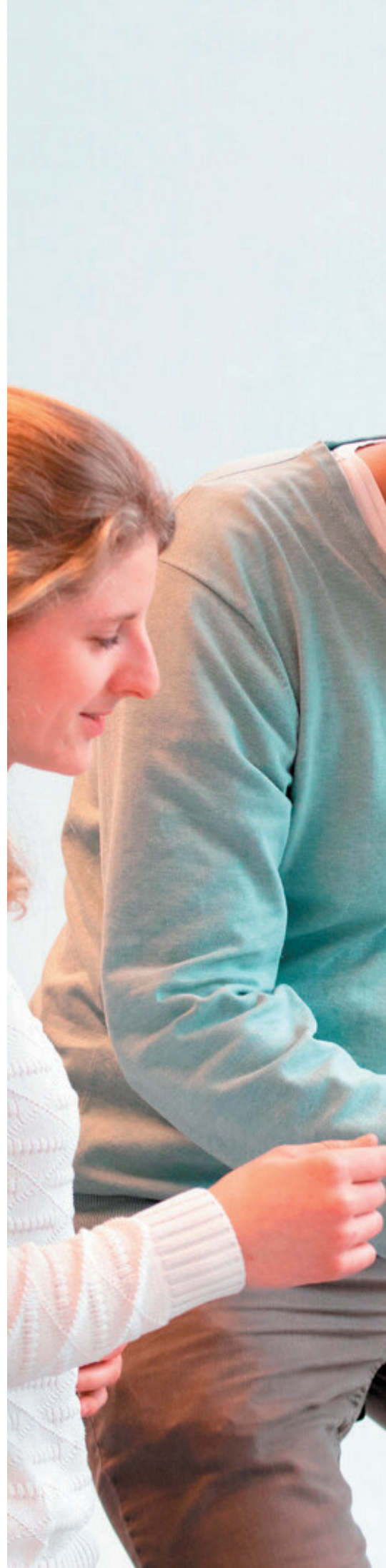
Binnen de fysiotherapie verdient 87% meer dan het minimumloon. Voor de andere mkb-sectoren is dit 54%.

Er is dus een significant verschil tussen fysiotherapie en de andere sectoren. 65% van de fysiotherapie ondernemers keert zichzelf een boven modaal ondernemersloon uit ten opzichte van 31% van de andere ondernemers in het mkb. In combinatie met partnerinkomen geldt dat rond de 48% van zowel de fysiotherapeuten als andere ondernemers ruimschoots rondkomen.

In zowel de fysiotherapie als het mkb zijn de ondernemerslonen rond het niveau van 2019 (pre-corona). In vergelijking met 2019 (pre-corona) keert 20% van de fysiotherapie praktijken zichzelf een lager ondernemersloon uit, voor het mkb is dit 26%. Het belangrijk om te vermelden dat de metingen zijn gedaan bij praktijkeigenaren met personeel en niet bij ondernemers zonder personeel.

Definitie: Hierbij wordt gekeken naar hoeveel procent van de ondernemers meer dan het minimumloon verdient.

Armoede index

Wat betreft armoede bestaat er een significant verschil tussen fysiotherapie sector en de andere ondernemers.

Slechts 1% in fysiotherapie verdient onder bijstandsniveau. Voor de andere sectoren is dat 21%.

Definitie: Hierbij wordt gekeken naar hoeveel procent van de ondernemers onder bijstandsniveau verdient.

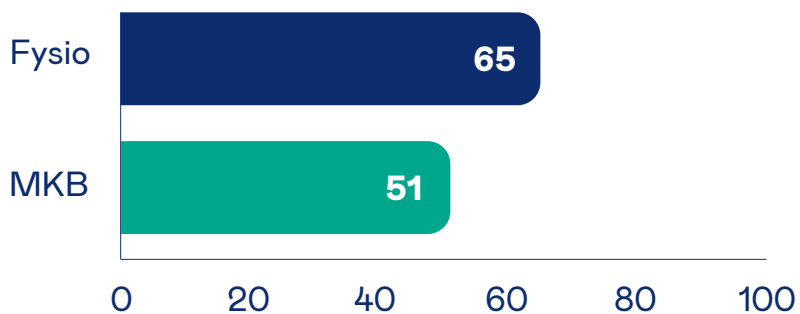
Stressniveau

Fysiotherapie ondernemers ervaren significant meer stress (65) dan andere ondernemers (51).

Hoge stress niveaus voor langere tijd verlagen de kwaliteit van (financiële) beslissingen en verhogen risico op burn-out verschijnselen.

De hoogste stressscore (76-100) is goede voorspeller voor burn-out. Deze hoge score komt in de fysiotherapie in 40% van de gevallen voor en binnen de andere mkb-sectoren 19%.

Stresslevel ondernemers: (1 -25 laag, 26 -50 gemiddeld, 51 -75 bovengemiddeld, 76 – 100 hoog)

Definitie: In welke mate voelen ondernemers zich gestrest op een schaal van 1 - 100.

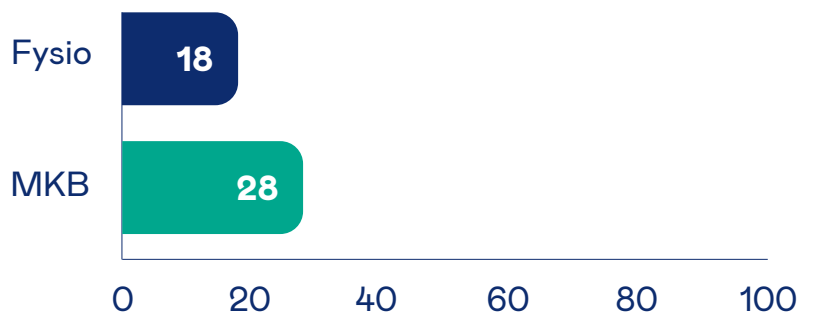

Nettomarge

De nettomarge in de fysiotherapiepraktijken zijn vergelijkbaar bij met het mkb.

Een nettomarge lager of gelijk aan 10% is voor de fysiotherapie en de andere sectoren ook nagenoeg gelijk en ligt ook dicht tegen de 50%.

Wel valt op dat hoge nettomarges ongebruikelijker zijn in de fysiotherapiepraktijken. Immers een marge boven de 20% komt in de fysiotherapie (18%) minder vaak voor dan in andere mkb-sectoren (28%).

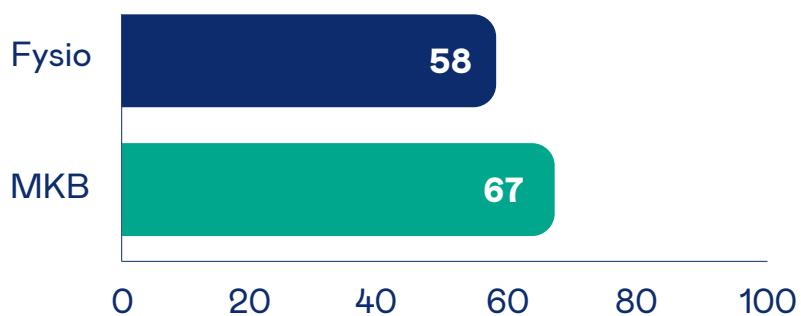
Definitie: Met nettomarges wordt de omzet min alle kosten voor ondernemersloon gemeten. De index geeft weer welk percentage ondernemers een nettomarge boven de 20% heeft.

Weerstandindex

De weerstandsindex bij fysiotherapiepraktijken verschilt significant (58) met die in het mkb (67).

Dat betekent dat fysiotherapiepraktijken gemiddeld over een betere solvabiliteit beschikken. Wij trekken deze conclusie met de nodige voorzichtigheid.

Immers significant meer praktijkeigenaren (42%) geven aan hun solvabiliteit niet te kennen in vergelijking tot mkb ondernemers (31%). Dat betekent dat deze analyse is gebaseerd op slechts 76 fysiotherapiepraktijken in vergelijking met 233 mkb ondernemingen.

Definitie: Hierbij wordt gekeken naar het percentage ondernemers met een solvabiliteit lager of gelijk aan 20%.

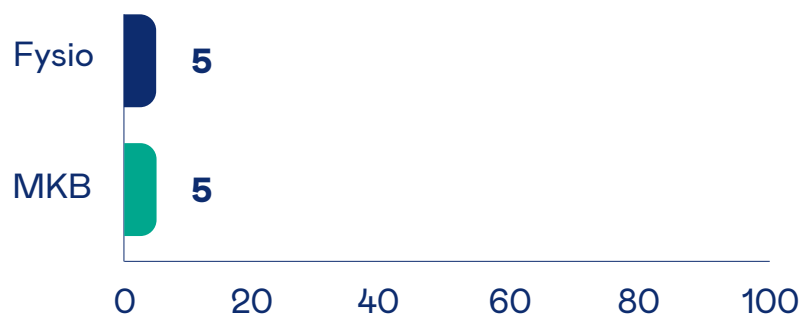

Stakingsindex

Voor de fysiotherapie sector en de andere sectoren geldt hetzelfde beeld.

Het percentage ondernemers wat denkt binnen een half jaar zijn of haar zaak te moeten sluiten, ligt rond de 5%. Het is aannemelijk dat dit percentage verband houdt met de leeftijd van veel praktijkeigenaren.

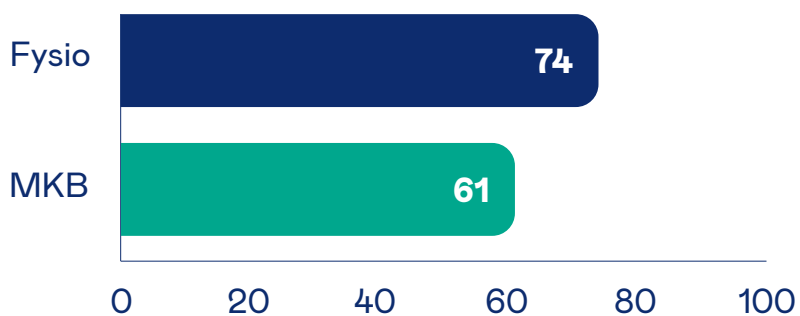
Definitie: Percentage ondernemers wat denkt binnen half jaar zijn of haar zaak te moeten sluiten.

Continuïteitsindex

De meeste ondernemers geven aan voldoende middelen te hebben om hun bedrijf voort te zetten.

Voor de fysiotherapie is dit significant hoger (74%) dan voor andere mkb-sectoren (61%). Wel hebben praktijk eigenaren significant meer last te hebben van de hoge energieprijzen (fysiotherapie 64%, mkb 33%), gevolgd door hoog ziekteverzuim (fysiotherapie 47%, mkb 11%) en personeelstekorten (fysiotherapie 49%, mkb 26%). De fysiotherapie heeft nauwelijks last van verstoorde aanvoer- en distributielijnen (fysiotherapie 5%, mkb 22%).

Een aanzienlijk deel van de fysiotherapiepraktijken (24%) heeft behoefte aan extra kapitaal. In het mkb is dit percentage aanzienlijk hoger (51%) mede veroorzaakt door een flink groter aantal ondernemers dat groeit.

Definitie: Percentage ondernemers dat voldoende middelen heeft om het bedrijf voort te zetten.

Achtergrond KBIF

Dit is de eerste publicatie van de Kleinbedrijf Index Fysiotherapie.

Er is geen discussie over het belang het microbedrijf voor de Nederland economie.

Zij vertegenwoordigen 95,5% van alle ondernemers in Nederland. Samen zorgen zij bijna voor een kwart van alle bedrijfswinsten en een derde van de werkgelegenheid in het bedrijfsleven.

Toch wordt er onvoldoende onderzoek gedaan het microbedrijf. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) neemt in de conjunctuurmonitor alleen bedrijven mee met 5 medewerkers of meer.

Bedrijfs grootte doet er toe. Maatregelen voor bedrijven met 10 – 250 medewerkers zijn niet automatisch effectief of zelfs contra-productief. Hoe kleiner bedrijven, hoe kwetsbaarder enerzijds, door beperkte middelen en mensen. Anderzijds zijn zij vaak het meest wendbaar, flexibel en productiever.

Kleinbedrijfindex Fysiotherapie - is een gezamenlijk initiatief van Stichting Keurmerk Fysiotherapie en het Kenniscentrum Digital Business & Media van de Hogeschool Utrecht. Supportende partijen zijn Werkgeversvereniging Fysiotherapie en Stichting Innovatie Platform Fysiotherapie.

Samenstelling van het panel

Het panel van de fysiotherapie bestaat uit 10.000 praktijken.

392 fysiotherapiepraktijken hebben gereageerd, maar er waren slechts 141 compleet ingevulde vragenlijsten. Op 10 praktijken na, waren dit allen praktijken met meerdere fysiotherapeuten. De vragenlijst is tussen 28 februari en 16 april 2023 ingevuld door praktijkeigenaren. Er is besloten alle praktijken en ondernemers uit te sluiten die niet voldoen aan het uren criterium van de belastingdienst (1225 uur).

Er zijn voor de analyses 131 fysiotherapiepraktijken gebruikt, waarbij de (één van de) praktijkeigenaren de vragenlijst heeft ingevuld. De vergelijking is gemaakt met een representatieve set van 316 mkb bedrijven met personeel uit de Kleinbedrijf Index Q4 2022, waarvoor in dezelfde periode de data zijn verzameld. Wij konden geen betrouwbare en consistente gegevens vinden over de populatie van praktijkeigenaren in de fysiotherapie. Daarmee kunnen wij geen uitspraak doen over de representativiteit van de onderzochte fysiotherapiepraktijken. Onze conclusies zijn indicatief.

De kenmerken van de deelnemers zijn:

- 33% van de fysiotherapie ondernemers zijn vrouw, 24% in mkb.
- Voor de analyse geldt dat er geen bedrijven hebben meegedaan zonder personeel. Minder dan 10 personeelsleden geldt voor fysiotherapie (71%) en andere mkb-sectoren (84%).
- In de fysiotherapie verschilt de rechtsvorm niet van die van andere mkb-sectoren. Grofweg is een derde BV, een derde maatschap/vof en een derde eenmanszaak.
- In de fysiotherapie is men hoger opgeleid dan in het mkb. Bij fysiotherapie heeft 60% een bachelor en 39% master. Het mkb betreft 25% bachelor en 11% master.
- Het panel van fysiotherapie is ouder dan die van het mkb. Zowel voor fysiotherapie als de andere mkb-ers bestaat het panel grotendeels deelnemers tussen de 41 en 55 jaar (44%). Voor fysiotherapie betreft de categorie 25-40 jaar 16% en 65-70 jaar 40%. Voor de andere ondernemers is dit 25% voor 25-40 jaar en 24% voor 65-70 jaar.
- Alle deelnemers zijn actief in zowel dorpen als kleine en grote steden.
- 7% van de fysiotherapie en 28% van de andere mkb bedrijven staat te boek als een familiebedrijf.
- 100% van alle ondernemers voldoet aan het uren criterium van de Belastingdienst.

Er is niet gewogen voor populatieverschillen tussen fysiotherapiepraktijken en andere mkb-sectoren.

Er wordt bij het bespreken van de uitkomsten steeds getoetst op significante verschillen tussen de fysiotherapie sector en de andere mkb-sectoren.

**Voor meer informatie over
dit rapport kun je terecht bij:**

Rutger IJntema

E: rutger.ijntema@hu.nl

T: 06 44 50 57 38

Vereenvoudiging voor eigen gebruik is alleen toegestaan met bronvermelding:
IJntema, R.F., Van Teeffelen, L. (2023). **Te hoge werkdruk, te weinig innovatie
en scherpe tweedeling in de fysiotherapie.**